

විචාරකයාගේ කාර්යභාරය

හි හි කුරුප්පු

මෙය ලිවීමට මා යොමු කළේ මෑතක මට කියවීමට ලැබුණු ග්‍රන්ථ විවේචන තුනක් ගැන මගේ හිතට බට වැඩිවාරන්න අදහස් හා අතින් සිදුවීම් හැටහත් මෙන් වීම ය.

සාහිත්‍ය විවේචනය යනු පුද්ගලයකු පිළිබඳ විවරණයක් හෝ නිගමනයක් රැගත් ලියවිල්ලක් නොව එබඳු කෙනෙකුගේ අදහස් හා මති මතාන්තර කෙරෙහි තවත් පුද්ගලයකු - බොහෝ විට වඩා උලත් - දක්වන අදහස් හා නිගමන යයි කිව හැකිය. එයත් මගේ මතයට අනුව ය.

එහෙත් සාහිත්‍යය තබා මෙලොව කිසිදු දෙයක් - ක්‍රියාවක් - මිනිසාගෙන් සමාජයෙන් වෙන් කොට තැබීම උගතටය. ඒ අනුව අප සිතුවත් හැරත් පුද්ගලයා මය තැනට එනවාම ය. ප්‍රශ්නය එය නොවේ. විචාරකයා මය දෙපැත්ත අතර හරඹය කොයි තරම් සි-රුවට කිරීමට සමත් වන්නේද යන්න ය. ඒ විචාරකයා ය.

මෙය දේශනාවක් නොවේ. මම කම්මලට පිවිස සිටිපා වැසියාට කුණු ගැසීම හා හෙණා ගැසීම යන දෙකම එකය. වෙකටම හර හැටි ඔරොත්තු දීමට ඔහු - එනම් ඒ බල්ලා - සමත් වෙයි. ඒ ඉහයා හෙවත් හැකියාව වර්ධනය කර ගැනීමට පිහිටවූ මුල්ම පුද්ගලයා මා උගත් ගමේ සිංහල පාසලේ ලොකුමහත්තයාය. පාසලේ ප්‍රධානාචාර්යවරයාට අප කීවේ ලොකු මහත්තයා කියලා ය. නම අහවයය ය. ඒ මහතා මා ඒ පාසලෙන් අස්වුණාට පසු අවුරුද්දේ මා වෙනුවෙන්ම විශේෂ රැස්වීමක් කැඳවූයේ ය. මේ කියන - කේ හි බෝල්ඩ්වින් කියන - ආදි ශිෂ්‍යයා කරපු වැඩක් හෙළා දැකීමේ මනා සහායක්. ගුරු දෙතුරු

සංගමයේ රැස්වීමක්. ඇයි? ඔහු පත්තරයකට ලියූ ලිපියක් නිසා පාසලට සිදු වූ හානිය නිග්‍රහය හෙළා දැකිය යුතු විය. පත්තරය ද සුළු එකක් නොව - සමසමාජ පත්තරයයි.

ලිපිය ලියුවේ මේ කියන ආදි ශිෂ්-යා ය. එයත් ලිපිය ලියූ පුද්ගලයාත් තරයේ හෙළාදකින දේශන ගණනාවකින් රැස්වීම අවසන් කරන ලදී.

ඒ කියන ලිපිය කුමක්දැයි මම අදත් නො දනිමි. මට දැනගැනීමට උවමනාවක්ද නොවී ය. මම ඒ ගෝරුනාඩුවෙන් කම්පා නොවුනෙමි. මට ඇත්තටම දුක ඒ නිසා මගේ පියා මාස හයක් පමණ මා සමග කතා නොකොට සිටීමය.

අකුරු වරද්දලාගත් ගුරුන්ගෙන් සිදුවන හානිය එබඳු ය. වසර 1944 ය. මගේ නියම සාහිත්‍ය විවේචනය පළ වූයේ 1962 දී පමණ ය. දිනමිණ පත්තරයේ පළ වූ නිසා මායා රාජන් නම් ලේඛකයාගේ "දිනාමඩුල්ලේ ආශ්චර්යය" නම් කෘතිය පිළිබඳව ලියුවකි. ඒ දිනවල මම දිනමිණට සතිපතා නාට්‍ය කලාව පිළිබඳව විවේචන ලියමින් සිටියෙමි. එය ඇතහිටීමද තවත් එක් පියවරකි. මගේ සාහිත්‍ය විවේචනය නම් වූ දුෂ්කර ගමනේ තවත් සැතපුම් කණුවකි.

1965 දී පමණ ජේ හී ඒ පෙරේරා නිෂ්පාදනය කළ "ශ්‍රී වික්‍රම" නාට්‍යය ටවර්නෝල් රඟනලේදී වේදිකාගත කරන ලදී. මම මගේ සුපුරුදු විවේචනය ලියා බාර දුනිමි. එය පළ විය. එය මා දිනමිණට ලියූ අන්තිම විවේචනය විය.

ලේක්හවුස් ආයතනයේ ප්‍රබල පුද්ගලයකු ව සිටි පියාගේ නිශ්චයය ජේඩීඒ පෙරේරා ගේ සහායද මතුරෙකි. මගේ විවේචනය නිශ්චයකට ඇල්ලුවේ නැත. ඔහු මගේ ටිකට් කැපීමට මර්වින් ද සිල්වා ට බල කර සිටියේ ය.

මර්වින් සහ නිශ්චය යන දෙදෙනාම ඉන් පසුත් මට හිතර මුණ ගැසුණෝය. අපි අපේ පරණ සුනදුනාව රැක ගනිමු.

එහි අරුමයක් මට නැත. මවුන්ටන් හිමුණෝ ද නැත. වයසින් හා නුවණින් ද මේරූ පුද්ගලයෝ වූහ.

පියල් වික්‍රමසිංහ දිගොඩ පියාදාස බඳු සිංහල ලේඛකයන්ගේ පොත් විවේචනය කළ මට ඒ කිසිවකුගේ දෝශයෝපාශායට මුහුණ දීමට සිදුවූයේ නැත. මගේ පළමු ගැප්පීම හෙවත් කුපිතවුවකුගේ පැනීම දක්නට ලැබුණේ මෙහි ආචාර පසුවය.

2013 අග දී මම "කපුටුටට ආප්ප අරන් දීම" යන නිසින් ලිපියක් ලියා සන්නස කුටුරයාට යැවුවෙමි. එය පළ කිරීම නිසා මහුට මුහුණ-පෑමට සිදුවූයේ රාජකීය සුනඛයකුගේ මුරා පෑමටය. ඒ ගැන ලිපි දෙකක් වෙනත් ප්‍රකාශනය පළ කරවූයෙමි. මා ඒ කියන ලිපියෙන් විවේචනය කළ පත්වීම ලද නිලධාරියාට මගේ අදහස් ප්‍රකාශකිරීමටද සමත් වූ බව කිව යුතුය. ඒ නොයෙල් නයේසන් ගේ "සමනල වැව" නවකතාව (පරිවර්තනය) එළිදැක්වූ අවස්ථාවේදී ය.

මා ලියන හැම විවේචනයක් පිළිබඳවම වගකීම බාරගන්නා බව හිතර පවසන්නෙමි. එසේ කීම නිසා ම ඒ ලියන දෙයකින් ප්‍රකාශකයාට සිදුවන ගැහැට සහ අවනඩු නතර කළ නොහැකිය.

ඒ කියන විට මට මතක් වන්නේ අප ප්‍රංචි කාලේ කියපු කතාවකි. උදේ පාසල් යන ප්‍රංචි කොළු ගැටයෙකුට පන්තියට ගිය විගසින්ම ගුරුතුමියගේ ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට සිදුවෙයි.

"මය ලුමයි උදේ පාසලට එනකොට දැකපු දෙයක් කියන්න පුළුවන්ද?"

කොළු ගැටයාගේ අත් හතික ඉස්සෙයි. "මම..

මම.."
"හාං.. කියන්න බලන්න මය ලුමයා දැකපු දේ"

දැකපු දේ කියන්න වැදගු විවේචන පාර කොළු ගැටයාගේ ඇතම පමණක් නොව හිතටත් දැඩි වේදනාවක් ගෙන දීමට සමත් විය.

මට මතක් වන්නේ ඒ වේදනාව නොව කොළු ගැටයා ගුරුතුමියට දීපු උත්තරයයි. ඒ උත්තරයෙන් කියැවෙන මගේ ලිපි පළකර-වුවන්ට විඳීමට සිදුවීම ගැන මම අවංකවම දුක්වන්නෙමි. මගේ ලිපියට ලියන පුස්තකාව නතරවන්නේ එතැනකි. ඉදිරියට මා ඉදිරිපත් කරන කරුණු ය.

මගේ "සිංගරු සිරිත" විවේචනය කළ තරුණ ලේඛකාව හොඳ සිංහලෙන් ලිවීමට සමත් වූවක බව මම ඉහතද කියා ඇත්තෙමි. හොඳ සිංහල ලිවීම පමණක් විවේචන කාර්යයට ප්‍රමාණවත් නොවන බව ඇය ක්‍රියාවෙන්ම සනාථ කර ඇත. මේ බව මීට පෙර කියා දීමට අවස්ථාවක් නොලැබුණා බවද කියමි.

සම්මානලාභී ලේඛකාව ස්වර්ණාකාන්ති රාජප-ක්ෂ මගේ පොත් එළිදැක්වීමේදී මගේ " මරකත නෙත" ගැන කතා කිරීමට කරන ලද ආරාධනය ප්‍රතික්ෂේප කළාය. ඇය ඒ ගැන සිතනදම ලිවීමට එකඟ වූවා ය. එය අභය කරන අතරම ඇය කර ගත් වරදක්ද පෙන්වා දිය යුතුය.

විවේචනය තමාගේ දැනුම පෙන්වා දෙන උපායක් කර ගැනීම හිතකර නොවේ. මට ඇයට කියා දිය යුතු කරුණා එයයි.

"මරකත නෙත" මාමී සේතුගේ සංස්කෘතික විප්ලවයේ ආදිතව පෙන්වාදෙන නවකතාවකි. ඒ ගැන ලිවීමට ගොස් වන නවකතාව ගැන ලිවීමද වරදක් නොවේ. ඇය සඳහන් කරන එක් පොතක් මා දැක නැත. "සරුපොළොව" සිංහලට පරිවර්තනය කළ දෙදෙනාම මා හොඳින් දැන සිටි ඇයය. මහාචාර්ය ගේමපොල විජේවර්ධන සහ උපරාජොල ගේමපොල යන දෙදෙනාම දැන් ජීවතුන් අතර නැත. ගේමපොල සරුසව් සියුබුකු ව සිටියදී කළ ඒ පරිවර්තනයේ නම පවා අපේ විවේචකාව දක්නවාද යන්න සැක සහිතය. "සාරතුම්" ජනප්‍රිය පරිවර්තනයක් වූ බව මම දනිමි. එපමණක් නොව "සරු පොළොව" ලියූ ඉංගිරිසි ලේඛකාව ගේ ඊටත් වඩා අනනා ග්‍රන්ථය වූ නම් කෘතිය කලක් මා ළග තිබුණේ ය. දැන් ආතිය සහිත නැත. කතුටුරුගේ නම පවා එකවරට සිහිපත් කළ නොහැකිය.

මට ඇති ප්‍රශ්නය එසේ තමාගේ දැනුම පාඩකයා ඉදිරියේ විදානා පෑමට ගිය ලේඛකාවට මගේ පොතේ අනට එන වූර්ණිකාව කියවා ගැනීමට බැර වීමය.එහි මම එක් දෙයක් සඳහන් කළෙමි. මා ඉන් පෙර සිංහලට පරිවර්තනය කළ "අර්ධනාරි" නවකතාවෙන් පිළිබිඹු කරනුයේ සංස්කෘතික විප්ලවයට ගොදුරු වූ සාමාන්‍ය පුද්ගලයකුගේ ජීවිතයයි. ඒ බව ද මම ලියුවෙමි.

දැන් මගේ තුන්වැනි විවේචනය. මහුට මගේ පොත පිරිහමන ලද්දේ (අනෙක් පොත් තුනක් සමග) මෙල්බර්න් නදවරට පැමිණි විටක මා හමුවීමට ආ වේලාවේදීය. මගේ ආදිවාසී ජනප්‍රවාද දැක ලිපියක් ලියූ බවද කිව යුතුය. නවතත් මම සුපුරුදු මන්තරය ජප කරමි. මා ලියන හැම විවේචනයකම වගකීම මම බාර ගනිමි.

මගේ "ඉලපත කොස්ස බාලදිය සහ පිරිත්